

ZKUŠEBNÍ ŘÁD PRO ZKOUŠKY BARVÁŘŮ

Úvod

Barváři jsou plemena psů se speciálním zaměřením pro dosled spárkaté zvěře. Mohou absolvovat tyto druhy zkoušek a soutěží.

I. PŘEDBĚŽNÉ ZKOUŠKY BARVÁŘŮ (Pb)

Jsou zkouškami, při kterých se ověřují vrozené vlohy barvářů a schopnost dosledovat postřelenou a uhynulou zvěř. Předběžných zkoušek se mohou zúčastnit psi i feny všech plemen barvářů, kteří v den zkoušek dosáhnou věku alespoň 12 měsíců. Absolvováním **Pb**, získává pes kvalifikaci jako lovecky upotřebitelný k dosledu jelení, daňčí a mufloní zvěře.

II. INDIVIDUÁLNÍ ZKOUŠKY BARVÁŘŮ (IHb)

Jsou nejvyšším typem zkoušek pro plemena barvářů. Podmínkou pro absolvování **IHb** je absolvování **Pb** alespoň ve II. ceně. Absolvováním **IHb** získává barvář kvalifikaci pro dosled všech druhů spárkaté zvěře.

III. ZKOUŠKA HLASITOSTI (ZH)

Je doplňující zkouškou pro psy, kteří neměli možnost prokázat hlasitost na **IHb**.

IV. SOUTĚŽE (SOU)

Kromě uvedených zkoušek může ČMMJ nebo ČMKCHB uspořádat celostátní soutěž, celostátní soutěž s mezinárodní účastí nebo mezinárodní soutěž. Soutěže se může zúčastnit nejvýše 8 vybraných barvářů. Účast je limitována věkem 3 roky, podmínkou je dále úspěšné absolvování **IHb**. U zahraničních účastníků zkouška z výkonu uznaná v příslušné zemi.

Soutěže probíhají podle propozic vydaných pro tyto soutěže. Vítězi, pokud se umístí v I. ceně je zadán titul „Vítěz ČR r.“ a titul „CACIT“.

PŘEDMĚTY ZKOUŠEK:

I. PŘEDBĚŽNÉ ZKOUŠKY BARVÁŘŮ

1. Práce na umělé stopě

Zkouší se na uměle založené nepobarvené stopě jelení, daňčí, nebo mufloní zvěře nejméně 600 m dlouhé s dvěma lomy, alespoň 50 m dlouhými. Umělá stopa musí být alespoň 12 hodin stará. Zakládá se pomocí speciálních pomůcek k zakládání stop (dřeváky, kolečko, hůl, šlapky na obuv apod.). Na konci každé stopní dráhy musí ležet kus spárkaté zvěře, ze které pocházejí spárky. Zvěř musí být vyvrhnutá a dobře zašitá (zašitý musí být i výstřel větší rány). Na konci stop se vyznačí spojovací přímka, po které se budou pohybovat pomocníci při přenášení zvěře. Pořadatel musí zajistit dostatečný počet pomocníků, kteří dobře znají terén a jsou seznámeni s koncem stop. Konec stopy musí být v řídkém porostu, aby rozhodčí, ukrytí v dostatečné vzdálenosti od konce stopy, měli možnost sledovat chování psa u zastřelené zvěře.

Po založení stopy označí pomocník na papír čas založení stopy a připevní jej na strom na začátku stopní dráhy. Jednotlivé stopy musí být očíslované a vzdálené od sebe minimálně 150 m.

Dráha stopy se vyznačuje na stromech papírky, barvou nebo vyznačovací páskou, značky musí být snímatelné. Asi po 500 m se vhodným mysliveckým způsobem (zálopek,

vyznačovací páska apod.) označí lože, odkud se pes vypouští k samostatnému vypracování zbytku stopní dráhy. Zde také končí disciplína „práce na umělé stopě“. Na zbytku stopní dráhy, na kterou byl pes vypuštěn, se zkouší:

- vyhledávání zvěře
- práce oznamovače, hlasiče
- chování u kusu.

Na tomto úseku stopní dráhy se papírky nesnímají, slouží pro kontrolu pohybu psa na stopě.

Pes po přiložení na stopu musí tuto ukázat a na pokyn vůdce ji sledovat s nízkým nosem na dlouhém barvářském řemeni. Po celou dobu musí být zřejmé, že pes je zalehnutý v řemeni a sleduje stopu s jistotou. Při práci nemá pes zvedat hlavu, větřit okolí a sledovat jiné stopy. Může je však ukázat. Pokud pes sejde ze stopy a sám se opraví, nepovažuje se to za chybu (do vzdálenosti 25 m). V místě označeného lože vůdce psa na pokyn rozhodčího vypustí. Na stopu je možno psa nasadit nejvýše 3x.

Známkou 4 je možno hodnotit psa, který vypracuje celou stopní dráhu až k loži správně, bez scházení ze stopy s chutí a jistotou zalehnutý v řemeni.

Každé další nasazení psa na stopu, ohlížení vůdce za značkami, nesprávné vedení psa na krátkém řemeni, jeho ovlivňování řemenem snižuje známku o 1 stupeň.

2. Vyhledávání zvěře

Zkouší se jako součást „práce na umělé stopě“. Zkouší se na úseku stopní dráhy od lože k místu položení kusu spárkaté zvěře.

V místě označení lože vůdce na pokyn rozhodčího psa vypustí. Zbytek stopní dráhy musí pes vypracovat samostatně. Vůdce a rozhodčí zůstanou u označeného lože. Vypuštění psa na práci „vyhledávání zvěře“, oznámí rozhodčí troubením nebo jiným dohodnutým způsobem. Pes musí v limitu do 5 minut vyhledat zvěř. Toto sleduje z povzdálí rozhodčí.

Hodnocení **známkou 4** - pes po vypuštění sleduje stopu dále s nízkým nosem, se zájmem, po celou stopní dráhu ji neopustí, bezpečně dojde ke kusu;

známkou 3 - pes po vypuštění více než 2/3 délky stopy ji sleduje s nízkým nosem, výjimečně stopu krátce opustí, větří vysokým nosem, ale na stopu se sám vrátí a kus bezpečně vyhledá;

známkou 2 – pes střídavě sleduje stopu s vyhledáváním vysokým nosem, ale ke kusu dojde v limitu;

známkou 1 – pes po vypuštění hledá s vysokým nosem, při křížení stopy na ni reaguje, stopu ukáže a opět vyhledává s vysokým nosem. Kus v limitu 5 minut najde;

známkou 0 - pes v limitu nedojde k položenému kusu.

3. Oznamování, hlášení nalezené zvěře, vodič

Tato disciplína se zkouší jako součást „práce na umělé stopě“ a hodnotí se jen výkon po nalezení položené zastřelené zvěře. Vůdce musí před zahájením disciplíny oznámit rozhodčímu, jak bude pes pracovat, jako:

- a/ oznamovač
- b/ hlasič
- c/ vodič

a/ Oznamovač

Před započítím práce na umělé stopě, musí vůdce oznámit rozhodčímu, jakým způsobem mu barvář oznámí dosledovanou zvěř. U označeného lože vůdce psa vypustí, pes má dosledovanou zvěř ověřit, vrátit se k vůdci, který společně s rozhodčím čeká na místě vypuštění. Rozhodčí na konci stopové dráhy sleduje, zda pes kus ověřil a po jeho odchodu

čeká, až pes přivede vůdce ke zvěři. Pes se musí vrátit k vůdci do 10 minut po vypuštění. Po návratu k vůdci, má ohlášeným způsobem (uchopení za řemen, tahání za oděv, neustálé odbíhání a naznačování následování apod.) oznámit vůdci, že zvěř našel a snaží se jej dovést ke zvěři.

Známkou 4 je možno hodnotit výkon psa, který v limitu 10 minut od vypuštění ohlášeným způsobem oznámí dosledovanou zvěř a přivede k ní vůdce.

Za chybu se považuje nevýrazné oznamování, nejisté vedení ke zvěři apod. Pokud se pes do 10 minut nevrátí k vůdci, nemůže být hodnocen jako oznamovač.

b/ Hlasič

U označeného lože vůdce psa vypustí, pes má dosledovanou zvěř ověřit a vytrvale hlásit. Vůdce i rozhodčí zůstanou v místě označeného lože, dokud pes zvěř nevyhledá a nezačne hlásit. Pes musí začít hlásit do 10 minut po vypuštění. Musí hlásit až do příchodu vůdce.

Hodnocení: známkou 4 - vytrvalé hlášení po dobu nejméně 15 minut

známkou 3 - vytrvalé hlášení po dobu nejméně 10 minut

známkou 2 - vytrvalé hlášení po dobu nejméně 5 minut

Za chybu se považuje nevýrazné hlášení, hlášení s dlouhými přestávkami, nehlášení, opuštění zvěře. Za takové chování po posouzení, sníží rozhodčí úměrně známku.

Poznámka: Ne vždy nahlásí, nebo popíše vůdce správně způsob oznamování, nebo pes někdy může pracovat jako oznamovač, jindy hlasič. Pokud takový případ nastane, rozhodčí ohodnotí skutečně předvedený výkon psem, bez ohledu na nahlášení psordova.

c/ Vodič

Psi, kteří nejsou nahlášeni jako oznamovač, nebo hlasič, jsou po úspěšném dokončení stopy k místu lože, hodnoceni jako vodič. Zbývající úsek stopy slouží k odzkoušení disciplíny „vyhledávání zvěře“ a „chování u kusu“.

Jako vodič je pes hodnocen stejnou známkou, kterou byl hodnocen na stopě.

4. Chování u zastřelené zvěře

Zkouší se po disciplíně „vyhledávání“ na konci umělé stopy. Pes nesmí načínat zastřelenou zvěř. Olizování střelné rány je dovolené. Mladí a temperamentní psi se často snaží chytit zvěř zuby, případně škubat srst. Je třeba rozlišovat, zda tak činí z radosti nebo vášně a nebo chce načínat.

Známkou 4 je možno hodnotit psa, který neprojeví náchylnost k načínání.

Pokud se pes zvěře bojí, zdaleka ji obchází nebo úprkem se vrací k vůdci, je možno tuto práci ohodnotit nejvýše známkou 2, podle dalšího chování i nižší. Chybou je i zapírání zvěře, případně hrobaření.

5. Vodění psa

Rozhodčí je povinen před započítím disciplíny zjistit, zda vůdce povede psa na řemeni, nebo volně při noze.

a/ Vodění psa na řemeni

Před započítím vodění je pes vypuštěn z řemenu na volno s obojkem na krku do vymezeného prostoru. Na pokyn rozhodčího a povel psordova, se pes musí nechat upoutat na řemen. Při vodění má jít po levé straně vůdce bez toho, aby tahal za řemen nebo v chůzi zaostával za vůdcem. Zkouší se podle možnosti v tyčovině. V hustějších porostech a na úzkých místech může pes sledovat vůdce v jeho stopách.

b/ Vodění psa volně při noze

Pes musí jít volně bez řemenu s obojkem na krku po levé straně vůdce. Na úzkých místech musí jít za vůdcem. Pes nesmí předbíhat ani pobíhat okolo vůdce. Jestliže se vůdce zastaví, pes musí též zastavit.

Známkou 4 je možno hodnotit psa, který reaguje na první povel psovoda, je po celý průběh disciplíny ovladatelný, správně se orientuje při chůzi vedle vůdce nebo za ním. Zdržení vůdce psem proto, že si pes ověřuje stopu, se nepovažuje za chybu.

6. Odložení psa

Rozhodčí, před započítím zkoušky zjistí, zda vůdce chce odložit psa upoutaného na řemeni, nebo volně. Zároveň ho upozorní na rozdílnost koeficientu při hodnocení. Zkouška trvá nejméně 20 minut.

a/ Odložení psa na řemeni

Vůdce odloží psa upoutaného na řemeni, který vhodně upevní. Pes si smí sednout, nesmí však být nepokojný nebo hlasitý. Nesmí se pokoušet o uvolnění. Po odložení se vůdce vzdálí na místo určené rozhodčím a ukryje se tak, aby jej pes neviděl nebo nenavěští. Po uplynutí 15 minut vůdce na pokyn rozhodčího jedenkrát vystřelí. Po výstřelu se pes musí chovat klidně, nesmí tahat za řemen nebo být hlasitý. Musí pokojně zůstat na místě, dokud pro něho vůdce na pokyn rozhodčího nepřijde.

b/ Odložení psa volně

Zkouší se stejně jako odložení psa na řemeni. Pes pouze není upoután. Může být odložen s řemenem volně položeným vedle psa. Řemen je upnutý k obojku.

Známkou 4 je možno hodnotit psa jen tehdy, pokud po dobu zkoušky neprojeví hlasitost a jeho pohyb na místě je vyvolán pouze hledáním si vhodnějšího místa k ležení nebo zvýšením pozornosti zvednutím hlavy, posazením apod. po výstřelu.

Známkou 3 je možno hodnotit ještě psa, který je z počátku hlasitý (do 5 minut), ale utiší se a je v celku klidný.

7. Chuť do práce

Tato vrozená vlastnost se posuzuje po celou dobu zkoušek a hodnotí se na závěr. Aby pes na zkouškách obstál musí být hodnocen alespoň známkou 2. Je třeba sledovat způsob přijímání povelů a zájem je plnit, ochota a radost z práce. Zájem a vytrvalost při práci na stopě, případně při štvání a stavění (IHb).

Známku 4 může dostat pes, který soustavně projevuje snahu a ochotu plnit povely a projevuje soustavný zájem o práci.

Poznámka: Uvedené disciplíny se mohou zkoušet v libovolném pořadí, toto určí při zahájení zkoušek hlavní rozhodčí, podle možností dané honitby.

II. INDIVIDUÁLNÍ ZKOUŠKY BARVÁŘŮ (IHb)

1. Dosled na řemeni

Tato disciplína se zkouší na postřelené jelení, daňčí, mufloní a černé zvěři. Stopa musí být alespoň 5 hod. stará a 500 m dlouhá. Vůdce ve vhodné vzdálenosti od nástřelu odloží psa. Po odložení hledá nástřel, podle znaků na nástřelu vyhodnotí místo a závažnost poranění zvěře.

Po tomto vyhodnocení přivede vůdce psa k nástřelu, který má pes ukázat, případně ukázat barvu, stříž, kosti. Pes po krátké době seznámení se s nástřelem, má napadnout stopu ve směru úniku zvěře a sledovat ji. Na stopě musí pracovat klidně, ale s chutí, s nízkým nosem na

dlouhém řemeni.

Pes musí občas sám nebo na povel ukázat zanechané znaky na trávě, v křovinách apod. Pes musí vypracovat stopu se všemi vratistopami a lomy. Nesmí sledovat jiné stopy, které stopu postřelené zvěře křížují. Tyto stopy může ukázat. Není chybou, když křížující stopy krátce sleduje a sám se opraví. Pes si nemá všimnout zdravé zvěře, na kterou při práci narazí. Nemá se snažit ji sledovat.

Pokud se v průběhu dosledu ukáže, že pro terénní překážky není možno stopu sledovat, provede se předsled a postřelená zvěř se dále stopuje. Pes potom musí stopu znovu napadnout a pokračovat v práci.

Známku 4 je možno hodnotit psa, který vypracuje stopovou dráhu v celé délce správně, bez scházení ze stopy, s chutí a jistotou. Každé další nasazení psa na stopu, které je provedeno na pokyn rozhodčího, snižuje známku o 1 stupeň. Na stopu je možno nasadit psa celkem 3x.

2. Štvaní

Dojde-li vůdce při sledování stopy k loži postřelené zvěře, které zvěř před časem opustila (studené lože), pracuje na stopě dále na řemeni až k teplému loži nebo tak dlouho, dokud zvěř nezvedne. Tuto skutečnost musí oznámit rozhodčímu a čekat na jeho další pokyny. Pokud rozhodčí vydá pokyn k vypuštění psa, má pes zvěř sledovat tak dlouho, pokud se nezastaví, nesmí štvát zdravou zvěř. Je-li omylem vypuštěn za zdravou zvěř, musí ji sám opustit a zpravidla do 15 minut se vrátit. Další pronásledování zdravé zvěře se ohodnotí známkou o 1 až 2 stupně nižší.

Rozhodčí musí dávat pozor, zda pes hlásí na stopě, nebo pouze tehdy když zvěř vidí. Dále, zda zvěř pronásleduje náruživě, nebo hlásí jen slabě a občas. Případně, zda se nevrací k vůdci a ten jej musí k dalšímu štvaní povzbuzovat.

Známku 4 může dostat pes, který nepřetržitě hlásí teplou stopu, tedy nejen na viděnou.

3. Hlasité stavění

Pokud pes poraněnou zvěř staví, musí ji hlasitě ohlašovat, pokud možno směrem proti hlavě. Pes nemá zvěř strhnout, ale může ji donutit k zastavení chytáním za paty.

Rozhodčí sleduje psa při hlášení velmi pozorně, musí se zaměřit při hlášení hlavně na hodnocení ve vytrvalosti v hlasitém stavění. Po dostižení stavěného kusu vůdcem a rozhodčím, vydá rozhodčí příkaz k co nejrychlejšímu ukončení dosledu.

Známku 4 je možno udělit, pokud pes měl příležitost hlasitě stavět zvěř, tuto bez přerušování stavěl a neopustil až do příchodu vůdce s rozhodčím. Barvář nesmí opustit stavěnou zvěř, ve stavění musí vytrvat, pokud mu síly stačí. Případné odchylky musí být řešeny snížením známky.

4. Hlášení a oznamování zvěře (na IHb)

Posuzuje se pouze tehdy, kdy pes těmito vlastnostmi výrazně vyniká, aby tato vlastnost byla zadokumentována. Tyto předměty jsou nepovinné a známka 0 neovlivňuje celkové hodnocení psa a konečný výsledek. Je možno odzkoušet při disciplíně č. 5 (chování při zastřelené zvěři). Hodnocení je obdobné jako na Pb.

5. Chování při zastřelené zvěři

Po úspěšném dosledu zvěře vůdce psa odloží, nechá uklidnit a odejde do vzdálenosti asi 100 až 150 m, tak aby na dohledaný kus neviděl. Kus ulovené zvěře je nevyvrhnutý. Psa vypustí a nechá jej kus vyhledat, tak aby byl u kusu sám. Rozhodčí sleduje chování psa u kusu.

Známku 4 je možno hodnotit psa, který neprojevuje náchylnost k načínání.

6. Chůď do práce

Tato vrozená vlastnost se posuzuje po celou dobu zkoušek. Hodnotí se stejně jako na Pb.

Celkové hodnocení na IHb

Aby barvář obstál na IHb, nesmí být hodnocen ze žádného předmětu známkou 0 (kromě hlášení a oznamování, také štvání a hlasité stavění, pokud tuto možnost neměl) a musí dosáhnout z jednotlivých předmětů minimální počet bodů uvedený v tabulce pro zařazení do ceny.

Výjimky jsou v těchto případech:

I. cenu - získá barvář, který neměl možnost štvát a hlasitě stavět za předpokladu, že z výkonu na dosledu získal známku 4 a pracoval na stopě alespoň 12 hodin staré a nejméně 2 km dlouhé a zastřelenou zvěř dosledoval.

II. cenu – získá barvář, který neměl možnost štvát a hlasitě stavět za předpokladu, že z výkonu na dosledu získal známku 4 a pracoval na stopě alespoň 12 hodin staré a nejméně 1 km dlouhé a zastřelenou zvěř dosledoval.

Rozhodčí je povinen uvést v tabulce kromě ocenění i všechny potřebné údaje o práci barváře podle předtisku na druhé straně tabulky a v rubrice „Poznámka“ uvede chování u zastřelené zvěře a další údaje pro posouzení kvality psa, hlavně pokud jde o výjimečné případy.

Poznámka: IHb se provádí posouzením běžného dosledu náhodně postřelené zvěře. Výkon psa posuzuje rozhodčí. Této zkoušky se musí účastnit kromě rozhodčího pracovník OMS, nebo majitel (uživatel) honitby, ve které zkoušky probíhají, nebo jím pověřený zástupce.

III. ZKOUŠKA HLASITOSTI (ZH)

Zkouší se pouze u psů, kteří absolvovali IHb, ale z důvodu dosledu zhaslé zvěře neměli možnost hlasitého štvání a stavění.

Zkoušku hlasitosti je možné předvést, ve volné honitbě vyhledáním zdravé zvěře. Při jejím hlasitém štvání se prokáže hlasitost psa. Dále je možno využít obůrek a podobných zařízení, kde pes může hlasitost prokázat.

Při zkoušce na zvěři v zajetí je nutno zajistit, aby nedošlo ke zranění psa nebo zvěře.

Zkouška hlasitosti se neznámkuje, pouze se provede zápis do průkazu původu – *pes prokázal hlasitost.*

Zkouška se nesmí provádět v době zimního strádání zvěře a za vysoké sněhové pokrývky.

Předběžné zkoušky barvářů

Předmět	Cena - nejnižší známky			Koeficient	Počet bodů
	I.	II.	III.		
1. Práce na umělé stopě	4	3	2	20	
2. Vyhledávání zvěře	3	2	1	10	
3. Práce psa jako:					
a/ oznamovač	2	-	-	10	
b/ hlasič	2	-	-	15	
c/ vodič	4	3	2	2	
4. Chování psa při zastřelené zvěři	4	3	2	6	
5. Vodění psa					

a/ na řemeni	4	3	2	3	
b/ volně	3	2	1	4	
6. Odložení psa					
a/ na řemeni	4	3	3	2	
b/ volně	3	2	2	4	
7. Chuť do práce	4	3	2	10	
Nejnižší počet bodů pro cenu:	202	149	98		

Individuální zkoušky barvářů

Předmět:	Cena – nejnižší známka			Koeficient	Počet bodů
	I.	II.	III.		
1. Dosled na řemeni	4	3	2	30	
2. Štvaní	3	2	0	10	
3. Hlasité stavění	3	2	0	10	
4. Práce psa jako: a/ oznamovač	0	0	0	10	
b/ hlasič	0	0	0	15	
5. Chování při zastřelené zvěři	3	2	2	6	
6. Chuť do práce	4	3	2	10	
Nejnižší počet bodů pro cenu:	238	192	92		

IV. SOUTĚŽE (SOU)

Účast na soutěži je vyvrcholením pracovní výkonnosti barváře. Každé z uvedených soutěží se může barvář zúčastnit pouze 1x za život. V případě mezinárodní účasti je putovní cena určena pro nejlepšího barváře z České republiky. Držitel této ceny má povinnost předat při následující soutěži tuto cenu svému nástupci.

Soutěže jsou pořádány podle možností:

1. na umělé stopě – stopa je založena pomůckami pro šlapání umělých stop
2. na stopě poraněné zvěře - provádí se v oblastech intenzivních odlovů spárkaté zvěře, kde je předpoklad možnosti odzkoušení potřebného počtu barvářů.

1. CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ BARVÁŘŮ O PUTOVNÍ CENU ČMMJ (ZKOUŠÍ SE NA UMĚLÉ STOPĚ)

Disciplíny soutěže:

1. Dosled na řemeni nebo na volno
2. Šoulačka s odložením
3. Zkouška oznamovače, hlasiče, vodiče
4. Chování u kusu
5. Chuť do práce

Popis disciplín soutěže a hodnocení:

1. Dosled na řemeni nebo na volno

Zkouší se na uměle založené pobarvené stopě jelení, daňčí nebo mufloní zvěře. Pravidla pro vyznačení stopy v terénu jsou stejná jako na Pb. Minimální délka stopy je 1500 m. Stáří stopy je min. 12 hodin. Nástřel je označen mysliveckým způsobem pomocí zálofků. Na nástřelu je znatelně barva a stříž. Na stopě budou založeny různé záludnosti (pravoúhlý hák, odskok, křížení, vratistopa apod.).

Pes musí stopu sledovat s nízkým nosem na dlouhém barvářském řemeni nebo na volno. Při práci na volno nesmí pes ztrácet kontakt s vůdcem, nesmí jej ztratit z dohledu. Pes nesmí sledovat jiné stopy, ale může je ukázat. Sejde-li pes ze stopy, může se sám opravit. Toto se nepovažuje za chybu (do vzdálenosti 25 m). Na stopu je možno nasadit psa nejvíce 3x. Minimální vzdálenost mezi stopami je 150 m.

Hodnocení – známkou 4 je možno hodnotit psa, který vypracuje správně a samostatně celou stopu, bez scházení a oprav s viditelnou chutí do práce. Každé další nasazení, případné „vedení“ psa vůdcem, ohlížení se psovodem po značkách, snižuje známku o 1 stupeň.

2. Šoulačka s odložením

Tato disciplína se skládá ze tří samostatně známkových předmětů.

a/ Vypuštění a přivolání psa

Pes musí být vypuštěn z řemeni s obojkem na krku, volně do vymezeného prostoru. Na pokyn rozhodčího musí vůdce psa přivolat a upoutat na řemen. Každý další povel snižuje známku o 1 stupeň. Pokud není pes přivolán a upoután po příkazu rozhodčího do 5ti minut, je hodnocen známkou „0“.

b/ Šoulačka

Zkouška probíhá na řemeni nebo na volno. Pes musí sledovat vůdce po jeho levé straně, na úzkých chodničkách nebo v hustém podrostu může jít za ním. Nesmí předbíhat, zdržovat se, pobíhat okolo vůdce. Při zastavení vůdce se pes musí také zastavit. Toto zastavení musí vůdce na určené trase alespoň 2x předvést. Zkouška se provádí v lesním prostředí. Zdržení vůdce psem z důvodu ověřování si stopy se nepovažuje za chybu. Šoulačka končí odložením psa.

Hodnocení – známkou 4 je možno hodnotit psa, který je po celou dobu zkoušky ovladatelný, správně se orientuje v chůzi vedle vůdce nebo za ním.

c/ Odložení psa.

Pes musí být odložen nenápadným způsobem, bez řemeni nebo s řemenem volně položeným vedle psa. Vůdce pokračuje v chůzi, aby se vzdálil z dohledu psa, nejméně však 50 kroků. Zkouška trvá nejméně 10 minut. Po 5ti minutách vůdce na pokyn rozhodčího vystřelí jedenkrát z kulovnice.

Hodnocení

- známkou 4 je možno hodnotit psa, který neprojeví hlasitost a neopustí stanoviště, případný pohyb je dán pouze hledáním vhodnějšího místa.

- známkou 3 je možno hodnotit psa, který opustí dané místo do vzdálenosti 5 m. Každé další vzdálení o 5 m, snižuje známku o 1 stupeň.

3. Zkouška oznamovače, hlasiče a vodiče

Spolehlivý oznamovač nebo hlasič, je hoden zvláštního ohodnocení. Rozhodčí při tom musí správně posoudit, zda se u oznamovače skutečně jedná o oznamování, nebo jen návrat k vůdci bez dalšího zájmu o zvěř. U hlasiče, zda se jedná o skutečné hlášení za účelem přivolání

vůdce, nebo projev překvapení, vzrušení nebo dokonce strachu.

Zkouší se u zhaslého kusu jelení, daňčí mufloví nebo černé zvěře. Tuto pes jakoby volně nalezne při pochůzce vůdce terénem. Trasa vůdce překříží pobarvenou stopu, nebo vlečku, případně vejde do větru od uloženého kusu. Pachová stopa musí být min. 3 hodiny stará a 200 až 300m dlouhá. Po reakci psa na pachovou stopu je pes vypuštěn na hledání kusu a jeho oznamování nebo hlášení. Vzdálenost vůdce od položeného kusu musí být dostatečná, nesmí zde být vizuální kontakt (min. 150 m). Pes musí pracovat samostatně, bez kontaktu vůdce. U oznamovače vůdce předem oznámí způsob oznamování.

a/ Oznamovač

Za oznamovače se považuje pes, který vyhledá položený kus zvěře, kus si ověří, nejkratší cestou vyhledá vůdce a výrazným způsobem zvěř oznamuje (tahání za oděv neustálé odbíhání a naznačování následování. Chce-li vůdce odejít jiným směrem, pes jej odmítá následovat, vrací se směrem ke kusu apod.) a vůdce ke kusu dovede. Oznamovač se musí vrátit po vypuštění do 10 minut k vůdci a oznamovat.

Hodnocení – známkou 4 je možno hodnotit psa, který výrazně reaguje na pachový podnět, kus najde a v limitu jej popsáním způsobem vůdci oznámí.

Pes, který ke kusu nedojde, nebo nereaguje na pachový podnět (stopa, vlečka, vítr), je ohodnocen známkou 0.

b/ Hlasič

Za hlasiče se považuje pes, který vyhledá položený kus zvěře, kus si ověří a začne vytrvale hlásit. Pes musí začít hlásit do 10 minut po vypuštění.

Hodnocení - známkou 4 - vytrvalé hlášení po dobu nejméně 15 minut

známkou 3 - vytrvalé hlášení po dobu nejméně 10 minut

známkou 2 - vytrvalé hlášení po dobu nejméně 5 minut

Je-li hlášení méně vytrvalé s většími odmlkami, snižuje se známka o 1 stupeň.

Pes, který ke kusu nedojde, nebo nereaguje na pachový podnět (stopa, vlečka, vítr) je hodnocen známkou „0“.

c/ Vodič

Pes, který neprokáže oznamování ani hlášení popsáním způsobem, je po uplynutí limitu 10ti minut hodnocen jako vodič. Tato disciplína je pak známkována stejnou známkou jakou pes získal na „stopě“.

Poznámka: Ne vždy nahlásí, nebo popíše vůdce správně způsob oznamování, nebo pes může někdy pracovat jako oznamovač, jindy hlasič. Pokud se takový případ stane, rozhodčí ohodnotí skutečně předvedený výkon psa, bez ohledu na ohlášení vůdce.

4. Chování u kusu

Může se zkoušet při provádění disciplíny č. 3 (Zkouška oznamovače, hlasiče, vodiče), nebo na samostatně položeném kusu, stejně jako v disciplíně č.3.

Pes musí být u položeného kusu sám, tak aby mohl být pozorován rozhodčími z dostatečné vzdálenosti. Nesmí mít vizuální kontakt s lidmi.

Pes musí projevit z nalezeného kusu radost, nesmí projevit bázlivost. Může olizovat ránu, mírně škubat deku bez porušení zvěřiny. V žádném případě nesmí kus načínat, to znamená polykat zvěřinu. Také trhání kusu nebo hrobaření je chybou.

Hodnocení: **známka 4** – pes si nebojácně kus ověří, nenačíná, projevuje radost;

známka 3 – pes si kus ověří, z temperamentu pošubává, ale nepoškozuje zvěřinu;

známka 2 - je možno hodnotit psa, který projeví mírnou bojácnost, nedůvěru kus obchází,

úprkem se vrací k vůdci a opět ke kusu. Podle další je možno ještě známku upravit.

5. Chuť do práce

Tato vrozená vlastnost se zkouší a sleduje po celou dobu soutěže a hodnotí se na závěr. Převažující hodnocení vychází ze známky z „dosledu na řemeni nebo volně“, kde pes má možnost projevit hluboký zájem o práci a vytrvalost. Pes musí s ochotou plnit příkazy vůdce, také se hodnotí temperament, spolehlivost, ovladatelnost. Aby pes v soutěži obstál, musí získat alespoň známku 2.

Hodnocení – známkou 4 je možno hodnotit psa, který ochotně a samostatně projevuje zájem a snahu plnit příkazy a ochotně pracuje.

„Celostátní soutěž barvářů o putovní cenu ČMMJ“ (zkouší se na umělé stopě)

Předmět:	Cena – nejnižší známky			Koeficient	Počet bodů
	I.	II.	III.		
1. Dosled a/ na řemeni b/ na volno	4	3	2	40	
2. Šoulačka s odložením a/ vypuštění psa a přivolání b/ šoulačka - na řemeni - volně c/ odložení psa	4 4 4 4	3 3 3 3	2 2 2 2	5 5 8 5	
3. Způsob oznamování a hlášení. a/ oznamovač b/ hlasíč c/ vodič	1 1 4	- - 3	- - 2	10 15 2	
4. Chování u kusu	4	3	2	10	
5. Chuť do práce	4	3	2	20	
Nejnižší počet bodů pro cenu:	348	261	174		

Poznámka:

Při hodnocení známkou „0“ v některé disciplíně, pes pokračuje v soutěži. Toto hodnocení pro něho znamená pouze ztrátu bodů. Konečné pořadí je určeno zařazením do ceny, tj. počtem bodů, dále podmínka dosažení min. možné známky v příslušné ceně.

2. CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ BARVÁŘŮ POŘÁDANOU ČMKCHB (ZKOUŠÍ SE NA STOPĚ PORANĚNÉ ZVĚŘE)

Disciplíny soutěže:

1. Dosled na řemeni, nebo na volno
2. Štvaní a stavění kusu

3. Šoulačka s odložením
4. Zkouška oznamovače, hlasiče, vodiče
5. Chování u kusu
6. Chuť do práce

Popis disciplín soutěže a hodnocení:

1. Dosled na řemeni, nebo na volno

Zkouší se na stopě náhodně postřeleného kusu jelení, daňčí, mufloní nebo černé zvěře. Aby mohla být práce hodnocena, musí být stopa alespoň 500 m dlouhá a 5 hod. stará. Nástřel je označen mysliveckým způsobem pomocí zálomků. Pes musí sledovat stopu s nízkým nosem na dlouhém barvářském řemeni, nebo na volno. Při práci na volno až po vydání pokynů ke štvání, nesmí ztratit vůdce kontakt se psem. Nesmí jej ztratit z dohledu. Pes nesmí sledovat jiné stopy, ale může je krátce ověřit a sám se opravit. Na stopu je možno nasadit psa max. 3x. Každé znovu nasazení psa na stopu snižuje známku o 1 stupeň. Vůdce postupuje se psem po stopě, svůj postup přizpůsobuje členitosti terénu, respektuje pokyny rozhodčích. Musí hlásit každý znak nalezený ve stopní dráze, který potvrzuje předchozí přítomnost poraněného kusu. Takto postupují až k ulovenému kusu, nebo opuštěnému loži. Je-li kus v loži zhaslý, práce na stopě končí. Po nalezení čerstvého lože, které postřelený kus opustil a zvěř dále před psem uniká, vypouští vůdce na pokyn rozhodčího psa ke štvání. Pes je vypuštěn bez obojku. Rozhodčí hodnotí zejména stáří stopy, délku stopy, počet oprav, zda pes pracuje s nízkým nosem, na plném řemeni, souhru vůdce se psem, chuť do práce. Aby tato disciplína mohla být hodnocena, musí být zvěř vždy dosledována.

Hodnocení – známkou 4 možno hodnotit práci psa, který pracuje správně a samostatně po celou stopu, bez scházení ze stopy, pracuje s nízkým nosem, s viditelnou chutí do práce, pokud terén dovolí v plném řemeni.

2. Štvání a stavění

Pokud vydá rozhodčí pokyn k vypuštění psa ke štvání, má pes zvěř sledovat tak dlouho, pokud ji nezastaví a hlasitě nestaví. Barvář nesmí opustit stavěnou zvěř, ve stavění musí vytrvat, pokud mu síly stačí. Pes nesmí štvát zdravou zvěř. Je-li omylem vypuštěn za zdravou zvěř, musí ji sám opustit a zpravidla do 10 minut se vrátit. Další pronásledování zdravé zvěře se hodnotí známkou o 1 až 2 stupně nižší.

Rozhodčí musí sledovat, zda pes hlásí na stopě, nebo pouze tehdy, když zvěř vidí. Dále, zda zvěř pronásleduje a hlásí vytrvale a náruživě, nebo hlásí jen občas a slabě. Případně, zda se nevrací k vůdci a ten jej musí k dalšímu štvání povzbuzovat. (Za vracení se k vůdci se nepovažuje, kdy se pes vrátí po vyčerpání fyzických sil. Tyto případy musí citlivě posoudit rozhodčí).

Po zastavení poraněné zvěře musí pes tuto pevně stavět a hlasitě ohlašovat, pokud možno proti hlavě. Pes nemá zvěř strhnout. Není chybou, pokud unikající zvěř pes nutí k zastavení chytáním za patu.

Rozhodčí se soustředí při posuzování zejména na vytrvalost v hlasitém stavění. Po dostižení stavěného kusu vůdcem a rozhodčím, vydá rozhodčí příkaz k co nejrychlejšímu ukončení dosledu. Dostřelení kusu provádí zásadně vůdce psa. Jiná možnost je pouze na výslovné přání vůdce.

Hodnocení - **známkou 4** možno hodnotit psa, který nepřetržitě hlásí i teplou stopu zvěře, zvěř hlasitě staví, bez přerušování do příchodu vůdce. Barvář nesmí opustit stavěnou zvěř, ve stavění musí vytrvat, pokud mu síly stačí. Případné odchylky musí být řešeny snížením známky.

Poznámka: V této disciplíně musí rozhodčí dbát na to, aby nedocházelo pokud možno ke kontaktu lidí se zvěří na viděnou, aby přítomností lidí nebyla zvěř stresována a dosled byl co nejrychleji ukončen. Také nepřipustí pokud možno jakýkoliv přímý kontakt psa s živou zvěří.

3. Šoulačka s odložením - viz kap. IV, odst. A, bod 2

4. Zkouška hlasiče, oznamovače, vodiče - bod 3

5. Chování u kusu - bod 4

6. Chůť do práce - bod 5

Závěr

Zkušební řád je postaven tak, aby zařazené disciplíny prověřily kvalitu výcviku barváře a vůdce měl možnost předvést souhru v práci se svým psem. Disciplíny jsou prověřovány, aby předváděná práce se co nejvíce blížila praktickým dosledům lovecky upotřebitelného barváře při provozu myslivosti.

Zkušební řád obsahuje pokyny, jak se v jednotlivých disciplínách chovat, aby byl dosled co nejšetrněji a nejrychleji ukončen, aby nedocházelo ke stresování zvěře a tak bylo zkráceno utrpení postřelené zvěře při lovu.

Také dbá na vztah vůdce a loveckého psa. Nepřipouští jakékoliv fyzické trestání, nebo hrubé zacházení s loveckým psem. Takové jednání je důvodem k okamžitému vyloučení ze zkoušek nebo ze soutěže. Naopak souhra psa a jeho vůdce je kladně hodnocena.

Některé podrobnosti, které tento zkušební řád neřeší ve větší šíři, budou řešeny a zkoušeny podle pokynů, které vzejdou z porady rozhodčích, jedná se o soutěže. Tím budou zohledněna specifika, která mohou být v různých oblastech podle místa konání soutěže různá. Budou pak upřesněny a vysvětleny na poradě rozhodčích a vůdců před zahájením disciplín.

Celostátní soutěž barvářů pořádanou ČMKCHB

(Zkouší se na stopě poraněné zvěře)

Disciplína:	Cena - nejnižší známky			Koeficient délky stopy (m)			Známka	Počet bodů
	I. cena	II. cena	III. cena	500+	1000+	2000+		
1. Dosled Stáří stopy nad 6 hod. nad 12 hod. nad 24 hod.	4 4 4	3 3 3	2 2 2	10 20 30	20 30 40	30 40 50		
2. Štvaní a stavění	4/0	3/0	2/0	20				
3. Šoulačka s odložením				Koeficient				
a) vypuštění a přivolání	4	3	2	5				
b) šoulačka (na řemeni, volně)	4	3	2	8/10				
c) odložení	4	3	2	10				
4. Oznamování, hlášení, vodič								
a) oznamovač	1	-	-	10				
b) hlasič	1	-	-	15				
c) vodič	4	3	2	2				
5. Chování u kusu	3	3	2	10				
6. Chůť do práce	4	3	2	20				

Poznámka:

V disciplíně č. 2, „Štvaní a stavění“ – známka před zlomkovou čarou je určena pro psy, kteří mají možnost stavět a štvát. Zámka za zlomkovou čarou pro psy, kteří tuto možnost nemají.

V disciplíně č. 3 b, „Šoulačka“ - koeficient před zlomkovou čarou se použije při šoulání na řemeni, za zlomkovou čarou na volno.

Při hodnocení 0 v některé disciplíně, není pes ze soutěže vyřazen. Zaznamená pouze ztrátu bodů. V této soutěži není možno zajistit stejné podmínky pro všechny psy, proto není určen min. počet bodů pro cenu. O konečném zařazení do ceny rozhoduje podmínka splnění dosažení nejnižší možné známky pro cenu.